

Handläggningen av ett ärende rörande lokala trafikföreskrifter. Bland annat frågor om en länsrätts behörighet

---

Anmälan

I en skrivelse till JO klagade AA på Miljönämnden i Strömstads kommun och Länsrätten i Göteborg. Hon var kritisk till handläggningen av ett ärende angående lokala trafikföreskrifter. Enligt uppgifter på Strömstads kommuns hemsida är det nu tekniska nämnden som är trafiknämnd och därmed ansvarig för lokala trafikföreskrifter.

Utredning

Länsrättens i Göteborg akt i mål 7275-01 lånades in. Av akten framgick att AA i en skrivelse som kom in till länsrätten den 27 december 2001 överklagade ett beslut om lokala trafikföreskrifter som Miljönämnden i Strömstads kommun hade fattat den 20 november 2001.

Av dagboksbladet framgick att kontinuerlig handläggning hade skett i målet fram till den 27 augusti 2002. Nästa notering på dagboksbladet är från den 1 april 2003 då AA gav in en skrift.

Den 8 november 2004 konstaterade länsrätten att talan mot miljönämndens beslut inte skulle föras hos länsrätten utan hos länsstyrelsen. Länsrätten anmodade miljönämnden att rättidspröva överklagandet och, om det hade kommit in i rätt tid, översända det till Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

I den inlånade akten fanns vidare ett brev ställt till lagmannen vid Länsrätten i Göteborg. Brevet var ankomststämplat den 18 augusti 2003 men inte aktbilagerat eller på annat sätt diariefört. I brevet ställde AA ett antal frågor. Det framgick varken av akten eller av dagboksbladet att brevet hade besvarats.

Anmälan remitterades till länsrätten som anmodades att göra en utredning och yttra sig över handläggningen av målet. Av remissvaret skulle vidare framgå vilka åtgärder som hade vidtagits med anledning av det brev som AA ställt till lagmannen och som kom in den 18 augusti 2003.

I remissvaret som var undertecknat av lagmannen BB angavs bl.a. följande.

Länsrätten kan inte annat än djupt beklaga den långa handläggningstiden av målet. Som utredning och yttrande över handläggningen hänvisar länsrätten till den promemoria som upprättats av chefsrådmannen CC och som bifogas detta yttrande.

Vad gäller brevet ställt till lagmannen och som kom in den 18 augusti 2003 ger de efterforskningar som länsrätten nu gjort ingen annan förklaring än att brevet av misstag bara har lagts in i akten. Brev som är direkt ställda till lagmannen öppnas inte vid postöppningen utan kuvertet lämnas direkt till lagmannen. Denne gör då en bedömning av om brevet är en administrativ skrivelse som skall diarieföras i det administrativa diariet eller om det tillhör något pågående mål och därmed skall aktbilageras i akten. Uppenbarligen har så inte skett i detta fall. För att motverka att liknande misstag görs framöver har länsrätten hos all berörd personal inskräpvt vikten av att handlingar inte bara kan läggas in i en akt utan åtgärd.

Av den bifogade promemorian framgick i huvudsak följande.

Målet kom in till länsrätten i december 2001 och avgjordes först i november 2004. Det är givetvis inte acceptabelt, i all synnerhet som det visade sig att länsrätten inte var rätt instans att pröva överklagandet. Jag beklagar att avgörandet dröjt så länge.

Målet tilldelades fiskalsroteln på avdelning 3. Normalt görs redan inledningsvis en prövning av länsrättens behörighet. Jag utgår från att det skett även i detta fall. Att dåvarande rotelinnehavare då inte gjorde den bedömningen som länsrätten senare gjorde, nämligen att länsrätten inte var rätt instans, kan jag ha viss förståelse för. Den till beslutet fogade bilagan sa att beslutet skulle överklagas till länsrätten. Till det kommer att det krävdes ett ganska ingående studium av lagtexten där olika lagrum fick jämföras med varandra för att man skulle komma fram till att det var länsstyrelsen som skulle pröva överklagandet och inte länsrätten inom ramen för en laglighetsprövning. Som bekant blir det aktuellt med en laglighetsprövning först om det inte finns särskilda bestämmelser för överklagande, vilket alltså fanns i detta fall.

Man kan emellertid också konstatera att skriftväxlingen i målet var avslutad någon gång under våren 2002. Målet borde då med länsrättens normala handläggningsrutiner ha avgjorts före, eller kort efter, sommaruppehållet samma år. Så skedde inte och det är inte lätt att nu få klarhet i varför det dröjde så länge innan målet avgjordes. Några förklaringar har jag dock kunnat få fram.

Fiskalsrotlarna på länsrätten har, från och till, haft besvärade målbalanser, bl.a. som en följd av att fiskalerna inte haft någon notarie till sin hjälp. I princip har fiskalen själv fått ta det fulla ansvaret för målen på sin rotel. På fiskalsroteln på avdelning 3, den fiskalsrotel på länsrätten som har mål om laglighetsprövning, hann man inte avgöra målen i den takt som man skulle önska. Det blev en anhopning av allt äldre mål, bl.a. om laglighetsprövning. Med hjälp av andra på avdelningen har nu fiskalen efter ett förtjänstfullt arbete avgjort många av de äldre målen. Det finns även andra förklaringar till att just det mål som anmälan avser inte kom att avgöras tidigare. En av de fyra fiskaler som tjänstgjorde på rotel 33 under tiden från det att målet kom in till dess att det avgjordes ville av förhållanden som kan karakteriseras som jäv inte handlägga målet. Målet överlämnades då från rotel 33 till en föredragande på avdelningen, där akten av misstag sorterades in bland avdelningens skattemål. Först i samband med de ansträngningar avdelningen, och framför allt fiskalen, gjorde hösten 2004 för att avgöra gamla laglighetsprövningsmål kom akten till rätta och målet avgjordes.

Som tidigare sagts beklagar jag att målet inte har avgjorts tidigare. Som avdelningschef har jag det fulla ansvaret för att målen på avdelningen avgörs i rimlig tid. Minskade resurser och anslag gör att man får acceptera längre handläggningstider än vad som är önskvärt. Så långa handläggningstider som det

har blivit i detta fall kan dock inte accepteras. Jag har med nuvarande fiskal, i samband med att de äldre målen om laglighetsprövning avgjordes, diskuterat frågan om fiskalsroteln även i fortsättningen skall tilldelas mål om laglighetsprövning. Jag hade då främst fiskalernas pressade arbetsituation i åtanke. Vi kom dock överens om att det av utbildningsskäl var bra om fiskalerna även fortsättningsvis handlade mål om laglighetsprövning. Detta förutsatte dock förbättrade rutiner för uppföljningen av äldre mål, vilket har införts. Med nuvarande verksamhetsstöd, VERA, har möjligheterna att följa upp äldre mål också förbättrats.

Min avsikt är att vid ett avdelningsmöte ta upp den av AA framförda kritiken och de synpunkter som jag har redovisat ovan.

Strömstads kommuns handlingar och beslut i ärendet lånades in. Bland de inlånade handlingarna fanns en underrättelse från tekniska förvaltningen till AA daterad den 25 november 2004 med följande innehåll.

Underrättelse om beslut från länsrätten

Länsrätten har funnit att rätt instans för överklagning av den lokala trafikföreskriften är länsstyrelsen.

Vid telefonsamtal den 25/11 2004 med CC vid länsrätten, informerades han om att den överklagade lokala trafikföreskriften blev upphävd av miljönämnden 2003-12-18, MN § 373 dnr MN/2001-1398.

CC ansåg att det därmed inte finns någon anledning att vidarebefordra ärendet till länsstyrelsen utan att istället underrätta er.

Anmälan remitterades därefter till tekniska nämnden för utredning och yttrande angående handläggningen efter länsrättens beslut den 8 november 2004.

Tekniska nämnden gav som sitt remissvar in ett yttrande upprättat av avdelningschefen DD. Av yttrandet framgick bl.a. följande.

Enligt länsrätten beslut 2004-11-08 (Mål nr 7275-01E) skulle Miljönämnden rättidspröva överklagandet och om det har kommit in i rätt tid översända det till Länsstyrelsen i Västra Götaland.

Enligt telefonkontakt med länsrätten 2004-11-25, CC, informerades han om att den överklagade lokala trafikföreskriften blev upphävd av MN 2003-12-18 MN § 373 dnr MN/2001-1398.

CC ansåg då att därmed inte finns någon anledning att vidarebefordra ärendet till länsstyrelsen utan istället underrätta AA.

AA kommenterade remissvaren.

I ett beslut den 22 september 2005 anförde *JO Berggren* följande.

Bedömning

Länsrättens handläggning av mål 7275-01

I 34 kap. 1 § rättegångsbalken föreskrivs att rättegångshinder självmant skall beaktas av rätten. Grundregeln anses vara densamma inom förvaltnings-

processen även om den i förvaltningsprocesslagen (1971:291) bara har kommit till uttryck beträffande hinder som består i att talan har väckts för sent (6 §). Till de rättegångshinder som skall beaktas hör att talan har väckts vid fel instans.

Enligt 7 § förvaltningsprocesslagen skall en länsrätt eller kammarrätt om den i samband med att ett mål inleds finner att den saknar behörighet att handlägga målet, om en annan motsvarande domstol är behörig, under vissa angivna förutsättningar överlämna handlingarna i målet till den domstolen. Paragrafen reglerar endast överlämnande till en annan allmän förvaltningsdomstol. Frågan om överlämnande till en förvaltningsmyndighet är oreglerad. Ett skyndsamt ställningstagande i behörighetsfrågan är dock särskilt angeläget i ett sådant fall eftersom den som inlett målet vid rättidsprövningen inte får tillgodoräknas tiden innan överklagandet kommit in till beslutsmyndigheten eller till rätt överinstans (se mitt beslut, JO 2003/04 s. 164). Av det sagda följer att länsrätten när överklagandet kommit in utan dröjsmål haft att ta ställning till om domstolen varit rätt överinstans. Vid en sådan prövning gjord med erforderlig noggrannhet, borde länsrätten funnit att överklagandet skulle prövas av länsstyrelsen.

Enligt min mening är det anmärkningsvärt att det felaktiga upptagandet av överklagandet uppdagades först efter tre år när målet var färdigt för avgörande. Länsrätten kan trots angiven förklaring inte undgå kritik i detta avseende.

Länsrättens handläggning av AA:s brev av den 18 augusti 2003

Jag noterar att man på länsrätten har inskräpvt vikten av att handlingar inte får bli liggande utan att erforderliga åtgärder vidtas och jag utgår från att liknande misstag inte skall upprepas.

Tekniska nämndens handläggning

JO bör enligt de regler som gäller för JO:s verksamhet inte utreda händelser eller förhållanden som ligger mer än två år tillbaka i tiden om det inte finns särskilda skäl för det. Min granskning när det gäller tekniska nämndens handläggning avser därför endast handläggningen efter länsrättens beslut den 8 november 2004.

Länsrättens anmodan till den kommunala nämnden att rättidspröva överklagandet får ses som en serviceåtgärd gentemot AA utan någon bindande förpliktelse för nämnden. När det gäller hanteringen av överklagandet har nämnden i första hand haft att tillämpa bestämmelserna i förvaltningslagen (1986:223).

Av 24 § första stycket förvaltningslagen följer att en myndighet som har meddelat ett överklagat beslut skall pröva om en skrivelse med ett överklagande har kommit in i rätt tid. För det fall att skrivelsen har kommit in för sent skall myndigheten avvisa den om inte undantagen i andra och tredje styckena är uppfyllda. Av 25 § följer vidare att myndigheten om överklagandet inte skall avvisas skall överlämna skrivelsen och övriga handlingar i ärendet till den myndighet som skall pröva överklagandet. Enligt 27 § skall en myndighet om

den finner att ett beslut, som den har meddelat som första instans, är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, ändra beslutet om det kan ske snabbt och enkelt och utan att det blir till nackdel för någon enskild part. Omprövningsskyldigheten gäller även om beslutet överklagas.

Kommunen har inte redogjort för den rättsliga grunden för att inte rättidspröva överklagandet. Enligt min mening borde rättidsprövning ha skett varefter kommunen skulle ha vidtagit de åtgärder som följt av denna prövning, dvs. avvisat överklagandet eller överlämnat det till länsstyrelsen.

Jag stannar vid dessa uttalanden.